

La Suda Kruro

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio:

Box 1367, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj):

Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj,
aŭ 24 respondkuponoj.

Unu numero: 4 pencoj aŭ 2 respondkuponoj.

Anoncoj: Por 3 Linioj: 1 ŝilingo aŭ 5 respondkuponoj.

N-ro 34-35. (Duobla Numero) Melburno (Melbourne), Australio.
10 Majo, 1923.

The Fourth Australasian Esperanto Congress, Sydney.

A Notable Success.

The Congress to which the Esperantists of Australia had been looking forward for many months was held in Sydney during Easter, and proved a most enjoyable gathering. There are good grounds for the belief that the resultant publicity will cause a great many people to become interested in Esperanto and enter upon a course of study. Despite the fact that Sydney was crowded with visitors to the Agricultural Show and the races, and that there were interstate teams playing bowls and cricket, our Congress secured and held a full share of the public attention.

THE DELEGATES.

The advance-guard was quite a large party, which arrived by the steamer "Kanowna" early on Thursday, 29th March. Others arrived by rail on that and the following days, s-ro. Saar, of Perth, making the long overland journey from that city, being accompanied by s-ro. Waterman, of South Australia, who joined him at Adelaide. Several delegates came overland from Brisbane, and f-ino. Sobers and s-ro. J. King, journeyed from far-off New Zealand. The Sydney delegates, of course, were on the spot, but the country sent

two delegates in the persons of s-roj. Miller and Kvarnstrom.

The following list gives the names of all delegates, and the order in which they applied for their Congress cards: L. E. Fosto (1), John Jolliffe (2), Miss A. Hughes (3), R. J. Dodd (4), F. V. Taylor (5), P. J. Bennett (6), W. J. Lawrence (7), H. Riems (8), C. W. Ballard (9), Miss M. Fraser (10), F. T. Simon (11), K. Simmons (12), Miss N. Byatt (13), Henry Byatt (14), Miss E. Lee (15), T. Guthrie (16), W. L. Waterman (17), Maurice Hyde (18), M. Martinck (19), Mrs. R. B. Bigelow (20), P. T. B. Hudson (21), Dr. F. Williams (22), Miss Douglas (23), Miss A. Moore (24), Roy Rawson (25), Mrs. H. Thomson (26), G. Redfern (27), Miss L. Saw (28), Miss E. Godfrey (29), Miss A. Godfrey (30), Miss Cummings (31), P. Wyatt (32), V. Rutland (33), J. Soboleff (34), Miss M. Holdenson (35), A. W. Cohen (36), Mrs. Cohen (37), Miss Landon (38), M. S. Barnett (39), P. Predl (40), Miss M. Helm (41), Miss I. Corrigan (42), H. V. Tilbury (43), Mrs. Tilbury (44), H. Tilbury, junr. (45), Mrs. M. Purnell (46), — Mackenzie (47), — Trimmer (48), Miss M. Harwood (49), Miss M. Wells (50), G. Benson (51), W. A. Marshall (52), F. W. Brown (53), G. D. Kvarnstrom (54), — Widdowson (55), Miss A. Lusby (56), C. Wendler (57), Mrs. A. Scammell (58), P. Proctor (59), Miss P. Abbott (60), Mrs. Ostter (61), A. Feldmeyer (62),

Miss J. Wilson (63), L. W. K. Wirth (64), Miss Sobers (65), J. King (66), E. A. Pryke (67), A. Saar (68), Mrs. Porter (69), C. Vandyke (70), Eric Joliffe (71), J. M. Vujcich (72), B. A. Kloricer (73), J. Boliča (74), S. M. Ujđur (75), — Henderson (76), Miss M. Cullington (77), M. Nicholls (78), M. Clarich (79), Miss Winter (80), Mrs. E. Forshaw (81), Miss E. Todd (82), G. H. Chappel (83), G. Hussey (84), M. Miller (85), G. V. Neher (86), Mrs. Machon (87), J. Parker (88), Mrs. Hughes (89), N. Grant (90), Mrs. K. Shonk (91).

VISIT TO THE ZOOLOGICAL GARDENS.

The delegates assembled for the first time on Saturday, 31st March, when they spent the afternoon very enjoyably at the Taronga Park Zoological Gardens. At the rendezvous at Circular Quay what exclamations of pleasure were heard as delegates renewed acquaintances commenced at former Congresses. What hearty welcomes were given by the Sydney members to newcomers. On the ferry steamer, what a buzz of Esperanto there was as the members took full advantage of the opportunities for conversation, the more fluent stimulating and encouraging the backward and timid. Then, at the Gardens, the visitors freely admired the animals, and acknowledged the remarkable manner in which the natural features of the site have been utilised in housing the exhibits in as nearly as possible natural conditions.

Yes, as the Sydney evening papers tried to say (but failed—so they must excuse us when we correct them), we found the “ĝardenoj” to be a place of rare beauty, and the “nuksoj” which we gave to the “simioj” were evidently much better bestowed than by being thrown to the “simpatoj”! After the Gardens had been admired in detail and photographed from every vantage point by dozens of “brownies,” “kodaks,” and so forth, and after witnessing the very interesting performance of the seals while being fed, the delegates repaired to the tea-house, where they did full justice to an excellent afternoon tea. Before leaving the Gardens several group photographs were taken, thus providing lasting souvenirs of an extremely pleasant outing.

SUNDAY IN THE BOTANICAL GARDENS.

The afternoon of Easter Sunday was devoted to an inspection of the Botanical Gardens. At the appointed time for meeting there were some absentees. This may have been because the attractions of the Gardens were well known to the local residents, and many of the visiting delegates had seen them before. Had the Congress programme shown that the main purpose of the gathering was to have the members filmed for the screen, there would doubtless have been a full attendance. It is to be regretted that the films obtained were not as effective as a larger attendance would have made them. On the departure of the cameramen groups of delegates toured the Gardens and visited Mrs. Macquarie's chair. The weather being very agreeable, the promenade was most enjoyable.

THE ALL-DAY HARBOUR EXCURSION.

Easter Monday was devoted to an all-day excursion, which enabled the visitors to view the beauty spots of the harbour. A representative of the “Daily Mail” accompanied the party. The following is taken from his report:

“It is good to be an Esperantist on the harbour in the Government launch ‘Premier’—and among a party of fellow ‘international’ linguists. At any rate, it looked astonishingly like it yesterday. As the smart and comfortable little steamer made its best pace in and out of smiling, sunlit coves, and around rock-ribbed, emerald-green points, the party of over sixty talked and sang with the liquid Italian-like vowels and clear consonants of their international tongue.

“Delegates from other States were there, chatting smilingly with men of other nationals and Sydney members; for among the group of holiday-makers were a Hollander, an Estonian, a Swede, a Russian, a German, and a Czecho-Slav. And all were talking Esperanto with much rapidity—and were happy. You couldn't mistake their mood.

“The visitors frequently exclaimed, ‘La haveno estas tre belega’—which, being translated, is, ‘The harbour is exceedingly beautiful.’ And they said it with emphasis.

"The international spirit of Esperanto has seemingly succeeded already in brushing away interstate jealousies—among Esperantists.

"Well, if the 'international secondary language' has done this, it has done something that Australians will appreciate.

"Past the Heads, up Middle Harbour, till even the launch could go no further. Lunch ashore. Then back past the Quay, up Lane Cove, back again, and up Parramatta River.

"All the party were full of enthusiasm as they landed at Fort Macquarie, and blessed the hearts of the Government and the Navigation Department for the launch trip—and of the sturdy, kindly and capable 'sea dogs' who had run it for them.

"So they stood on the wharf, before they separated and sang their special chorus to the music of a ukelele.

"It was said that a new sentiment had come into the world, and a strong call to action, and they hoped it would fly all over the world, so that there would be no more war—and so on.

"If they had their way, everybody would learn their language for use whenever a foreigner was met.

"When you meet him you would talk Esperanto. And, of course, as you understood one another you would not easily quarrel. Perhaps it will be a long time before this comes about, but, judging by the rapidity with which other countries are learning Esperanto, it looks as if before long all the rest of the world will understand themselves, so to speak, while Australia will be nearly tongue-tied. One of the members of the party recently travelled all over Europe by means of Esperanto. He was passed on from town to town by delegates of the Universal Esperanto Association, and was 'shown the sights' from Finland to Italy by people to whom he talked Esperanto only.

"He told the 'Daily Mail' representative that he never had trouble in understanding one of them, no matter whether he happened to be in Bulgaria or in Spain, or anywhere else.

"And, what was more, he was taken into their homes, introduced to everybody, and treated as if they had known him all their lives.

"Another learnt the language back in the bush from a text book, and read

some of its literature—there is a lot of it, by the way. Then he came to Sydney. He felt strange at first, he said, hearing what he had only known through the eye. However, he can talk fast now in the artificial language.

"This morning the Interstate Esperanto Congress will open in the Assembly Hall, Education Department. Dr. Scott Fletcher, principal of Wesley College, will preside.

"Anyone who would like to hear how well Esperanto sounds when sung can attend a concert at King's Hall at night.

"Delegates will be given a civic welcome to-morrow afternoon."

THE OFFICIAL OPENING.

The Congress was officially commenced in the Education Building on Tuesday, 3rd April, by Dr. Scott Fletcher, Principal of Wesley College. In his inaugural address Dr. Scott-Fletcher said that there had been three critical events in human progress. First, there was the discovery of speech, commencing with exclamatory cries, progressing to articulate sounds used merely for naming things, and developing, by steady progress, until it became the expression of thoughts and ideas. The next step was the discovery of writing, then of printing. The world was now at the dawn of a wonderful new era, and the senses of all should tingle at the glorious prospects which lay ahead. The means of diffusing thought are becoming immensely increased. First, there was the telegraph, then the telephone, then wireless and now broadcasting. The world is just waiting now for something to co-ordinate and link it together. What it needs now is a universal speech that can be universally employed and understood. Esperanto is the coming language; it has outdistanced all others. It has been making its way for just a generation. Members must not be discouraged that Esperanto had taken as long as it has to arrive at its present position. Personally, he thought that the progress it had made in the shortness of time was a miracle. The success it has achieved was shown at the great international congresses of Esperantists which had been held annually from 1905 to 1913 and resumed again after

the war. At these conferences delegates from as many as 40 different nations met together and for a week at a time conducted their business and social festivities entirely in Esperanto. The grammar of Esperanto is so simple that it can be printed on an ordinary sheet of paper, and the language learned by the average child of 14 years in 12 months. It was not an artificial language, but a utilisation of the root words of the great languages of the world, and is a living language that people "caught on" to and grew to like. Esperanto is the language that will link together speech, writing and printing. The one thing that has frustrated the various peace conferences has been the diversity of languages. The advantage of a universal language at such gatherings may be readily seen. The barriers of language make it well-nigh impossible for the nations of the world to get together. If ever they are to do so some universal auxiliary language is necessary.

The Paris Chamber of Commerce, after a searching inquiry in 1921, decided to introduce Esperanto into its commercial schools, and expressed the hope that such teaching might become general throughout France and abroad, and that the chambers of commerce in all countries desirous of facilitating commercial intercourse should support the rapid spread of Esperanto as an international auxiliary language. The Great War had shown the necessity of such an international medium of intercourse, and in the internment camps, where the language was introduced and studied, it enabled a better understanding to be arrived at between the prisoners of war and their guards. The language was really an easy one to master. The International Conference of Teachers, held at Geneva in 1922, had agreed that with two lessons per week of one hour each pupils should be able to obtain a sufficient knowledge of Esperanto in one year to enable them to speak and write it easily. The conference recommended that Esperanto should be taught in the schools of all nations. The third assembly of the League of Nations in 1922 agreed that Esperanto was the most widely spoken artificial language, that it was a living and logical means of expression, with a library of over 4000 printed works. By the

publication of the following statement in the report the League of Nations had placed Esperanto in a commanding position as the international auxiliary language. The League hopes to see the teaching of Esperanto made more general in the whole world, so that the children of all countries may know at least two languages, their mother tongue and an easy means of international communication. . . . The maximum utility hoped for would only be realised when the international language was taught as a second language to all school children throughout the world. (Applause.)

Dr. Scott-Fletcher said that he would first teach Esperanto, so that pupils of other languages would see what they have to get hold of. In this he agreed with Professor Gilbert Murray, the late Professor Mayor, and the late Dr. Scougall. Post-war conditions have made a universal language almost an essential. Why is not Esperanto taught in our schools? Why do we lag behind other countries? How is it that our Education Department has not taken up the idea? It is because we are living in an island continent far away from the great streams of thought. We are self-satisfied, and content to live in splendid isolation, possibly through living far away from the places where the need of an international language is felt. A visit abroad would show us that there has been a big gap in our education.

After dealing with Esperanto from the humanitarian standpoint, Dr. Scott-Fletcher concluded by saying, "I hope success will attend your Congress, and that Esperanto may soon become, as I am convinced it is destined to be, known and spoken universally throughout the world." (Applause.)

Mrs. Dale, who attended the last congress of the League of Nations at Geneva, said that the adoption of the report referred to by Dr. Scott-Fletcher created an enormous controversy, as it was thought that it was an effort to replace English and French as the diplomatic language; but the difficulties were overcome when it was explained that this Esperanto was an auxiliary language. She thought that Esperanto would probably be adopted as a League language at the next congress.

Mr. A. M. Graham, ex-president of the Commercial Travellers' Association, representing the president, who was attending an association conference in Brisbane, said that he could see that the adoption of a universal auxiliary language would greatly improve the relations of all countries in the world. He hoped the Congress would approach both the Chamber of Commerce and the Education Department with regard to the teaching of Esperanto. He hoped that facilities would be given for the teaching of Esperanto in the schools.

Mr. J. M. Edmunds reported what was being done with Esperanto in the schools, and said that while the Education Department did not at present recognise Esperanto, it would, he believed, do so before the year was out. The matter had now been taken up by the Teachers' Conference.

Mr. P. J. Bennett said that as secretary of the Headmasters' Association and a teacher, he could assure the Congress that the Minister for Education and the Under Secretary of the Department were both considering the advisability of sanctioning Esperanto as an optional subject in certain schools, and they hoped to have a favourable reply to the request that this permission be given to teachers.

THE BUSINESS SESSIONS.

The first session was commenced on the afternoon of Tuesday, 3rd April, in the Assembly Hall, Department of Education Buildings, Bridge Street, Sydney. There were 40 delegates present. The following office-bearers were elected:—

President, Mr. C. W. Ballard; Vice-President, Mr. G. Redfern; Minute Secretary, Mr. R. R. Rawson.

The Press was well represented at the meeting.

Mr. Ballard, in his presidential address, explained the objects of Esperanto, and dealt with its progress since the last Congress. He spoke of the many new publications which had been issued during the last year. He said that this year we looked forward to Zamenhof's translation of the Old Testament.

Mr. Fosto read a proposal from Miss Alice Moore, of Melbourne, for the issue of an Esperanto universal pos-

tage stamp. The full text of the proposal is attached to these minutes. On the motion of Mr. Waterman the suggestion was received, and left over for the present.

The following delegates then greeted the Congress:—Miss Helm, Melbourne; Dr. Williams, Melbourne; Mr. Waterman, South Australia; Mr. Saar, West Australia; Mr. Wirth, Queensland.

The first item on the agenda paper was then dealt with. Mr. Fosto moved "That Congress members recommend that the "Suda Kruc" be no longer issued." That present subscribers of the "Suda Kruc" be strongly requested to devote their subscriptions to the building up of the funds of the Universal Esperanto Association.

Mr. Waterman, in seconding the motion, said that the U.E.A. and its paper were most important. The public does not take the "Suda Kruc." It is not an instrument of propaganda. It would be better for us to issue a leaflet when necessary. At this stage Mr. Redfern proposed that the papers on the "Suda Kruc" by Mr. Ballard and Mr. Cohen be read. This was agreed to, and the papers read. The following then spoke against the motion: Messrs. Redfern, Tilbury, Rutland, Proctor.

Mr. Feldmyr suggested that the "Suda Kruc" be issued every two months. Miss Helm spoke in favour of a quarterly issue. Mr. Hudson spoke in favour of the "Suda Kruc" as issued at present. On a show of hands the motion was defeated, and it was decided that the "Suda Kruc" should continue as at present.

On the request of Mr. Fosto it was decided to hold over item two on the agenda paper until the next day, as it was expected that more information would then be available.

It was proposed by Mr. Fosto, seconded by Mr. Feldmyr, "That balance of Congress funds, if any, be equally divided between the Universal Esperanto Association and the Sydney Esperanto Association."

Mr. Proctor (Queensland) proposed an amendment, "That all the funds be devoted to the "Suda Kruc."

Mr. Proctor withdrew his amendment, and it was proposed by Mr. Kvarnstrom, and seconded by Mr. Saar, "That the funds be equally

divided between the "Suda Krucio" and the Sydney Esperanto Society. Mr. Kvarnstrom's amendment was carried.

At 4.20 p.m., adjourned until 10 a.m. on the next day, Wednesday, the 4th.

Twenty-seven delegates were present at the beginning of the Wednesday morning session.

The following motion was proposed by Mr. Redfern and seconded by Mr. Fosto: "That after compiling the latest information concerning transmission of telegrams in Esperanto throughout the world, the Postmaster-General in Melbourne be approached with a view to granting the same privileges in Australia as existing in other countries, i.e., to officially permit Esperanto telegrams and cables to be sent at the same rates as other foreign languages." It was agreed that the matter be dealt with by the A.E.A.

As the matter mentioned in Mr. Simon's second motion had already been dealt with, it was marked off the agenda paper.

The following motion by Mr. Simon was then dealt with: "That all who are not members of the U.E.A. immediately join that powerful organisation."

On the proposal of Mr. Waterman, the above motion was amended by the insertion of "be urged to" between "U.E.A." and "immediately."

In its amended form the proposal was unanimously agreed to.

It was proposed by Mr. Saar, and seconded by Mr. Fosto, "That endeavours be made to broadcast short, pithy speeches about Esperanto life, and that the Amalgamated Wireless be approached re this matter." Carried unanimously.

It was then proposed "That this Australian Esperanto Congress recommend to each Esperanto group in Australia to give effect to the resolution last passed, and to interview the Amalgamated Wireless and endeavour to get them to take action as decided."

Mr. Byatt made the following proposal, "That it be a request to the President of the A.E.A. that he get in touch with the Wireless Company with a view to broadcasting the very fine speech delivered yesterday by Dr. Scott-Fletcher before the Fourth Australian Esperanto Congress."

Mr. Byatt's proposal was bracketed

with the motion, and in that form both were carried unanimously.

Mr. Saar proposed, and Mr. Fosto seconded, "That the Congress strongly recommend that the "Suda Krucio" be distributed per bundle to the respective secretaries, according to the numbers required." Mr. Saar said that it was to be understood that only those copies were to be sent in bulk which were asked for by the group secretaries.—Carried.

It was proposed by Mr. Fosto, and seconded by Mr. Redfern, "That State secretaries be asked to complete the latest information re Esperanto in commerce and forward same from time to time to the secretaries of State Commercial Travellers' Associations, and that a copy of this resolution be sent immediately to the Sydney Commercial Travellers' Association.—Carried.

Proposed by Mr. Saar, and seconded by Mr. Fosto, "That this Congress strongly recommend that State societies ask their members to send their literary contributions to the "Suda Krucio" as well as other Esperanto papers abroad.—Carried.

Proposed by Mr. Rawson, and seconded by Mr. Byatt, "That it be a recommendation that the groups in each State elect one member each to a State committee to deal with propaganda work only. The central committee to be in Melbourne. That the secretary of the A.E.A. be asked to write immediately on return, asking them to send representatives. The motion was supported by Messrs. Hudson, Waterman and Redfern.—Carried.

Miss Helm read a paper on "Group Forming." The paper is attached to these minutes.

Dr. Williams delivered an address on "Propaganda." The main points were as follow:—

1. Make yourself as proficient as you can in the use of Esperanto, and talk it on all possible occasions.
2. Always wear the green star.
3. Carry propaganda literature with you wherever you go.
4. Commence teaching any who show an inclination to learn the language, and start groups whether large or small, even if you are not able to remain to continue the work.
5. Interview leaders of thought in

all walks of life, especially educationalists and journalists.

When seeing the latter have article ready for insertion in their papers.

6. Go as a delegate to, or obtain permission to address, conferences whenever possible.

7. Gather together a representative collection of Esperanto journals from different parts of the world. A display of these makes a very effective means of propaganda.

8. Always lay stress on the international ideals of the Esperanto movement.

Mrs. Scammell reported that during her recent visit to Tasmania the Hobart Esperanto Group had expressed their willingness to organise the Fifth Esperanto Congress if Hobart should be decided upon as the Congress city. There was no motion moved to this effect.

A motion moved by Mr. Byatt, and seconded by Mr. Redfern, "That the Fifth Congress be held in Melbourne during Easter, 1925" was carried.

The meeting closed with a vote of thanks to the Press for the support given to us during the Congress.

CIVIC RECEPTION AT THE TOWN HALL.

The business sessions of the Congress concluded during the morning of the 4th April, and in the afternoon a civic welcome was accorded to delegates and those interested in Esperanto by the Lord Mayor (Alderman Gilpin). The Lord Mayor admitted that he knew very little about Esperanto, but from what he had heard he believed it would be of invaluable benefit to scientists, inasmuch as men from all countries would be able to discuss scientific problems on a common ground. "The average man has enough to do to learn his own language properly," said the Lord Mayor, "but I am sure a universal knowledge of Esperanto would give an enormous impetus to commerce." The Lord Mayor concluded by expressing the hope that the delegates were enjoying their visit to Sydney, and that they would accomplish to their satisfaction the work of the Congress.

In thanking the Lord Mayor for his hospitality, the President of the Congress (Mr. C. W. Ballard) put forward

a very effective statement of the case for Esperanto. He expressed his gratification that the movement had reached such a stage in its career as to secure recognition from the civic authorities of Sydney, and in the name of the Congress thanked the Lord Mayor for his hospitality. He sketched the conditions of life in Bialystok, where Dr. Zamenhof was born, and showed how the unhappy conditions engendered by four factions, each speaking a different language, inspired Zamenhof with the idea of evolving a language which would remove racial rancour. This language, now becoming more and more widely used, is Esperanto—the language of hope. Mr. Ballard showed that Esperanto was by no means a fad—that it had received the approbation of the world's most noted philologists and teachers, who were unanimous in their praise of its logical simplicity and fitness for every call that could be made on a language, and recommended that it should be taught in all primary schools throughout the world. The speaker added that if this were done the business man would be well acquainted with it before he was called upon to devote his energies to business problems, and would be able to use it in seeking a solution of some of the business difficulties that he encountered. He referred to the delusive hope that English would become the world tongue, and showed that owing to the opposition of advocates of other languages, English would never be chosen, nor would any other national language. Moreover, the true lover of the English language would not wish that language to become a world tongue, with its inevitable resultant crippling, modification and distortion, and final change to an international jargon very different from our present language. The adoption of Esperanto as an auxiliary language would be the best guarantee of the integrity and purity of all national languages. He maintained that everyone should be a lover of his mother tongue, but all should learn Esperanto, as the ideal in view was that of a language known by all in which they would be able to exchange their most intimate thoughts. If everyone in the world, every nation, were able to thresh out contentious

matters in a neutral tongue well known to both parties, most misunderstandings would be swept away. Esperanto at its root was an educative and philanthropic institution.

The health of the Lord Mayor was proposed by Dr. F. J. Williams, who prescribed a course of Esperanto for the Lord Mayor, declaring that after hours of strenuous labour he himself often found relaxation in Esperanto, and he frequently prescribed it for his patients.

The delegates honoured the toast with enthusiasm, and sang "For he's a jolly good fellow" in Esperanto.

The reception was one of the most effective propaganda meetings of the Congress.

VISITS TO THE SYDNEY ESPERANTO CLUB.

As many of the delegates reached Sydney on or before Thursday, 29th March, they naturally, and with one accord, visited the Sydney Esperanto Club during its meeting on that evening. The arrival of so many visitors somewhat dislocated the customary business, but the members accommodated themselves to the circumstances, made the visitors most welcome, and, to their embarrassment, asked them to make speeches, discussed the prospects of the Congress, and so on. The meeting was a fitting prelude to the conversation held in the clubrooms, Rawson-place, on the following Wednesday evening. Two crowded hours of "babilado" about past, present and future congresses; about the outings and experiences of the week, about the hopes and labours of the future passed all too quickly. The Sydney members excelled themselves in the rendering of their well-known songs and choruses—"Amatino mia," "Piknika invito," "Kantu Esperante," and many others were sung to the evident enjoyment of the singers and the listeners.

The best of good things must come to an end, the best of friends must part, and this was the last opportunity for the Congressists to meet as a body; so farewells were said, with many expressions of satisfaction with the pleasant time spent "en la urbo de la belega haveno," and with hopes of re union "ĉe la Kvina en Melburno."

ESPERANTO-ENGLISH CONCERT.

This pleasant entertainment attracted the delegates, and a great number of persons who had become interested in Esperanto, to the King's Hall on Tuesday night. After an overture, brilliantly played by Mrs. H. E. Freedman, Mr. R. Rawson delivered an address in Esperanto. The theme was the helpfulness of European Esperantists to foreign visitors, and of their unvarying efforts to assist the visitors in every way; but the main reason for the presentation of the item was to afford non-Esperantists an illustration of spoken Esperanto. Mr. S. W. D'Elbroux was greatly appreciated in a zither solo, likewise the Henry Bishaw Trio in Hawaiian melodies, accompanied by the national instrument, the ukulele. The two most spectacular items of the concert were the eurythmic display by Miss Phegan and the "Invitation to an Esperanto Picnic," rendered in Esperanto by several lady students, under the instruction of Miss E. Lee. Mr. Percy T. Hudson spoke on "Through Europe with Esperanto," and amply illustrated the facilities afforded to travellers who are able to speak Esperanto. Mr. O. Wenban's humorous contribution of "Proposals" in various dialects caused laughter, and Mr. F. V. Taylor's rendering of the Esperanto version of "Excelsior" demonstrated the suitability of Esperanto to declamatory passages. Songs by Miss Asprey and by Mr. C. M. Dunshea obtained encores. A most enjoyable concert was concluded with the presentation of the Esperanto play, "La ĉefservisto," with Miss Elsie Godfrey as Lady Connie, Mr. Rawson as the husband, and Mr. George Hussey as the butler. The little comedy has been played several times in Melbourne by the same performers, and on this occasion they showed an improvement on their previous very successful efforts. The play was new to a Sydney audience, and the Esperantists present thoroughly enjoyed it, and at its close gave their dramatic friends very hearty recalls.

THE EXAMINATION.

The serious working spirit in which the Congress was attended was shown by the fact that on Easter Monday

evening, in spite of the holiday season and of its many attractions, no less than fifteen delegates presented themselves for examination, seven for the diploma of the British Esperanto Association and eight for its preliminary examination, and that the examining board was self-sacrificing enough to devote the evening to the conduct of the examination. Such earnestness merits success, and in due time the examinees will hear from the B.E.A. the result of their efforts.

CONGRESS MEETING OF THE U.E.A.

During the business meeting of the 4th April consideration was given to the position of the U.E.A. in Australia. Several members of the association pointed out its importance to our movement, and appealed to those present who were not members to join the U.E.A. The chief delegate for Australia, Mr. Ballard, emphasised the fact that the U.E.A. was the one great international Esperanto institution whose activities were known in every part of the world, and whose delegates were always available to afford assistance in commercial and other affairs, and to assist travellers. He appealed to Australian U.E.A. members to make constant efforts to gain new members. Four new members submitted their names for enrollment, and those present undertook to bring the claims of the association before their home groups on their return to their various States.

THE FINAL DAY.

Many of the Sydney members had to attend to business, and some of the visitors for the same reason had returned to their home States; but a goodly number still remained. For their benefit an unofficial picnic to National Park had been planned; but as many delegates had visited the park during the week, and as the weather was most unpropitious—it was the only wet day Sydney had experienced for many weeks—it was decided to visit "historic" Sydney by making a trip to Watson's Bay, where the Dunbar was wrecked many years ago, and to Nielson Park, for an inspection of Wentworth's Home. The weather cleared up somewhat, but most exasperatingly

rain fell again in the evening. This, no doubt, prevented many people from attending the lecture at the University. Nevertheless, a very good audience faced Mr. J. M. Edmunds, when he commenced his exposition of Esperanto. Mr. Edmunds explained the grammar, showing its marvellous simplicity, and illustrated the uses of affixes and suffixes whereby each word learnt could be altered to express many different shades of thought; in fact, said the lecturer, one learns a thousand words of Esperanto and immediately has at his command a vocabulary of thirty thousand words. The lecture was closely followed by many students present, some of whom asked questions at the close of the address, thus showing that their interest had been awakened. Mr. Percy T. Hudson, who has undoubtedly travelled more than any other Australian Esperantist, repeated the interesting narrative of his experiences in many parts of Europe, Asia, and Africa, and once more made it clear that the traveller with a knowledge of Esperanto has a much better time, gets better value for his money, sees more of the countries visited, and gets a far deeper insight into the customs of the people and the conditions of the country than does the non-Esperantist. Each speaker was heartily applauded at the conclusion of his address.

THE ORGANISING SECRETARY SUMS UP.

The success of every undertaking depends upon good organisation, coupled with finance, and it was these two causes that led to the wonderful success of the Fourth. The Congress Committee can feel well satisfied with their achievement. Success was everywhere, and everywhere success. In the first place, and throughout the functions, the committee kept in view their one chief aim, "Publicity." This, of course, opened up a vast amount of discussion, correspondence, telephone and personal interviews, and as these things had to be done, we had to get busy, and busy we were. And I make bold to say that as a result Esperanto received one of the biggest boosts it ever received in New South Wales, if not Australia.

A favourable atmosphere had to be created, so that the after-effects would interest the public and the Press.

For this we searched around for suitable material which would best suit our to-be-created atmosphere, and happily this was at hand, as the Press reports which we received amply demonstrate. That we received more than 14 columns in the various journals is sufficient proof of our publicity efforts. Remember that 14 columns are nearly two pages of any ordinary newspaper.

Of course, the chief factor was the wonderful support given to the committee by samideanoj from all Australasian States and New Zealand.

I wish to thank all samideanoj who helped to make the Fourth Australasian Esperanto Congress an event worthy of the movement and Australia.

—L. E. Fosto.

LA HISTORIO SIN RIPETAS.

La malriĉuloj ni ĉiam havas inter ni. Tiel ankaŭ, ŝajne, ni havas la grumbantojn. Kiel atesto, legu malsupren.

—Al altestimata redaktoro,

—Ĉu vi notis ĉi tiun rimarkindan samecon en la programoj de la Sidneja kongresoj?

Vizito al Zoologia Gardeno 1920. Same en 1923.

Vizito al Botanika Gardeno 1920. Same en 1923.

Koncerto kaj Esperanta dramo 1920. Same en 1923.

Tuttaga ekskurso sur la haveno 1920. Same en 1923.

Vespera akcepto en kunvenejo de Sidneja klubo 1920. Same en 1923.

Ĉu la Sidneja komitato kongresa farinta programon por unu kongreso ĉiam uzos ĝin kiel modelon por estontaj kongresoj?

Mi ne diras, ke la eroj de la programo ne estis ĝueblaj, sed kiel la angla diraĵo metas ĝin "la variaĵo estas ĉarma." Tiel mi opinias, ke la variaĵo en la programo de la kongreso, kiam oni konvokos ĝin denove en Sidnejo, estos bone akceptata. Samideane via, "Maĉi kaj remaĉi."

KONGRESAJ IMPRESOJ DE

"Kiel Plachas al Vi."

Ju pli mi pensas pri la pasintaj feliĉaj tagoj de la Kvara Aŭstralia

Kongreso des pli mi sopiras povi ĉeesti kaj partopreni en tutmonda kongreso kaj fratiĝi kun la samideanoj alilandaj kaj konstatu eĉ pli plene tiun mirindan, nepriskribeblian komprenigo kiu naskiĝas inter la ŝtudentoj de nia kara lingvo.

Certe estas, ke "la kvara" estis pli plezurdoni pro la fakto ke kelkaj alilandaj samideanoj ĉeestis, kio donis al ni la okazon povi kompari la akcenton kaj parolmanieron kaj pruvi ke Esperanto vere estas la sama por ĉiuj, kaj, ke la celo de la alilandanoj estas por plena komprenigo kaj amikeco. Kia plezuro estis, povi, en imago, sin trovi kune kun la amiko en Rusujo, Ĉeĥoslovakio, Estonio kaj povi paroli pri la interesaĵoj de tiuj landoj, kaj momente forgesi pri la ordinaraĵoj bagateloj de la vivo.

Mi estas certa, ke nia movado gajnis multon pro la kvara Aŭstralia Kongreso. Tiuj kiuj ĉeestis fariĝis pli entuziasmaj dum la feliĉaj tagoj, kaj konstatas, ke nia plej forta propagandilo estas "Unueco," kaj kvankam Aŭstralio estas tre vasta lando, se samcele ni ĉiuj helpas, ni povos per la organizacio de la A. E. A. kaj nia gazeto, "La Suda Kruco," konatigi nian celon kaj movadon en ĉiu angulo de nia insula kontinento.

Plej grave estas ke ni ĉiuj povu flue paroli—lingvo uzata nur skribe baldaŭ fariĝos sen viva, ni parolu, ĉiam parolu kaj montru al la homaro ke Esperanto estas utila, uzebla, belsona lingvo. Bone estus, se en ĉiuj kunvenoj nur Esperanto estus uzata. Kial ne fari la studadon el la libroj en la tramo, vagonaro, kaj hejme, kaj kiam en la klubo ekzerciĝi en la parolado. Venas al mi la penso—kia domago estis, ke ni ne povis uzi Esperanton en la kunsidoj dum la kongreso, kiel en la Mondkongresoj. La raportistoj de la fakjurnaloj, kiuj ĉeestis por raportu pri nia afero, kaj kiuj tiel afable publikigis nian celon, ne estus povintaj tiom fari, kiom la fakto mem estus farinta se Esperanto estis tiam la sola lingvo uzata—kia reklamo por nia lingvo; ni esperu kaj eble en la venonta tempo tio efektiviĝos.

Multajn dankojn ni ŝuldas al la urbestro, kiu, gastigante nin, subtenis nian celon kaj montris al ĉiuj ke Esperanto kaj Esperantismo indas lokon en mondaferoj.

Bonan Sukceson al la Kvina.

POSTIMPRESOJ DE LA KVARA KONGRESO DE AUSTRALAZIAJ ESPERANTISTOJ.

La Kvara Kongreso de Aŭstralaziaj Esperantistoj en Sidnejo de la bela haveno estas veninta kaj irinta, la oficialaj paroladoj estas finitaj, la ĵurnalistoj estas dirintaj siajn dirojn, la ĵurnalaj fotografistoj estas perdintaj sian intereson en esperantistaroj bildoj kaptotaj, la kinematografistoj estas jam persekutantaj neesperantistojn por akiri bildojn de interesaj lokaj okazaĵoj, la Sidneja urbestro estas akceptinta kaj regalinta la delegitojn, la kongresanoj estas donintaj dankojn por pruntedono de registara boatego por futtaga ekskurso sur la haveno, la babilado dum multaj ĝuindaj plezurkunvenoj estas silentiginta, la Nova Sud-Kimruja ministro de edukado estas rifuzinta argumenti pri enkonduko de Esperanto en la lernejojn, la tuta kvara jam estas pasintaĵo, kaj aŭstralaziaj Esperantistoj pripensas la kvinan, okazonta en Melburno, paskon 1925.

Ĉu nenio restas el la kvara? Ĉu nur memoro pri dolĉa, harmonia tempo kun Esperantistoj el ĉiuj ŝtatoj de Aŭstralazio, kaj pri interesa batalado per ĵurnaloj kontraŭ nekomprenejoj? Espe-
reble ne.

Ĉe tiu kongreso, kiel ĉe ĉiuj, bonaj intencoj estis proklamitaj. Ĉu kelkaj, eĉ multaj el ili, fariĝos pavimaj ŝtonoj sur la vojo al, iom tro tropika loko? Nur ĉiuj aparta Esperantisto povas respondi por si mem. Kune, en amasoj, ni ĉiuj estas tre entuziasmaj, plenaj de forto venkonta ĉiujn malhelpojn, elokventaj kun argumentoj kontraŭ tiuj kiuj sidas en la mallumo ne sciante Esperanton. Tamen, kiam ni revenas al la ĉiutaga vivo, ĉu ni ĉiuj memoras, ke ni, kiam ĉe la kongreso, ĉiu, aparte, individue, sentis la fortan muskolan kiun ni kune posedas, kaj ĉu ni komprenas, post la kongreso, ke eĉ unu elfalinte kun supozo ke tiu laboro ne estas necesa, malfortigas tiun muskolan de harmonia kunlaborado?

Harmonio ja estis la elstaranta fakto de la kongreso. Esperantistoj, kiel nuraj homaj estaĵoj, ja povas havi inter si, individue, sennombrajn pretekstojn por malharmonio; sed ĉu alta idealo povas voki sufiĉe sukcese al tiaj ecoj en homoj, kiaj faras ilin pli altaj ol iliaj individuaj malkonsentoj? El

tia kongreso, kia la kvara en Sidnejo, ni ricevas, se ne tutan jesan respondon, almenaŭ grandan esperon por tia.
(Umanto.)

RECENZOJ.

Krucumo, de Aleksandro Drozdov, el la rusa lingvo tradukis N. Hohlov. Eldonita de la Sudslava Esperanto-Servo, Zagreb. Prezo, 1 sv. fr.

Dum la rusa revolucio kaj poste la lingvo iom ŝanĝiĝis kaj rezulte pliriĝis la nacian literaturon per novaj skribmanieroj kaj freŝaj formoj. Verkanto kiu elstaras rilate al tiu ĉi movado estas A. Drozdov, kiu nun vivas kaj havas grandan reputacion en Rusujo. Sinjoro Hohlov volis, do, prezenti al la mondo, per Esperanto, tipon de la nova rusa literaturo, elektinte por traduko la jenan verkon. "Krucumo" priskribas kortuŝajn aspektojn de la revolucio, kaj la tradukinto bone uzis nian lingvon; tial la rezulto estas ne malpli interesa ol utila. (B.C.B.)

Esperanto For All, Eldonis Brita Esperantista Asocio, prezo 2d. Ĝus reaperis "Esperanto for all," unu el la plej utilaj, allogaj, kaj malkaraj propagandiloj, kiujn anglaj samideanoj povas disdoni. Ĝi montras klare kial homoj de ĉiuj situacioj bone farus lernante la lingvon, kaj per sia plena skizo de la gramatiko preparas ilin al la studo de legolibroj por lernantoj iom progresintaj. (B.C.B.)

Elektitaj Humoraj Rakontoj. Eldonis Brita Esperantista Asocio. Prezo 9d. Ĉi tiuj rakontoj bone taŭgas por deklamo aŭ legado ĉe grupoj aŭ kluboj. Ili estas vere humoraj, enhavante iujn pecojn iam antaŭe konatajn de Angloj, tradukitajn de Esperantistoj ankaŭ konataj. La lingvo, do, estas korekta kaj simpla. La libro estas vere tio, kion serĉas novaj samideanoj, kiuj iam trastudis la lernolibron kaj volas trovi enrejon en la kolekton de Esperanta literaturo. (B.C.B.)

NEKROLOGIO.

Nia movado perdis tre varman subtenanton pro la morto de sinjoro A. Douglas, unu el la plej malnovaj Esperantistoj en Melburno. Ĝis 1916 s-ro. Douglas laboris senlace por Es-

peranto, sed lastatempe, pro sia malbona sanstato, li ne povis ofte ĉeesti la kunvenojn. Al liaj parencoj ni esprimas niajn sincere kondolencojn.

Juna homo, kvankam maljuna Esperantisto, Sinjoro J. H. Cadell, el Brisbano, ĵus mortis post longa nervomalsano. Kvankam en nebona sano li partoprenis la kongresan ekskurson al Taronga Parko kaj la neatendita scigo de lia morto malgajigos ĉiun kiu konis lin. Antaŭ ok aŭ dek jaroj li sukcesis interesigi la Brisbanan Turisman Oficejon en Esperanto, kaj rezulte de liaj klopodoj poŝtkartoj kun esperantaj klarigaj tekstoj estis eldonitaj. Al lia juna vidvino kaj aliaj parencoj ni tre sincere esprimas nian simpatian.

LA KVARA AUSTRALAZIA KONGRESO.

La kvara Aŭstralazia kongreso havis lokon en Sidejo dum Pasko. Naŭdek unu delegitoj enskribiĝis kaj la pli-multo ĉeestis kvankam ili devis veturi longajn distancojn. Ekzemple, la Perth delegito veturis vagonare dum kvin tagoj, laŭ longo da 2500 mejloj. La Nov-Zelandanoj devis vojaĝi mare 1500 mejlojn kaj la Brisbananoj kaj Melburnanoj 500 mejlojn.

Doktoro Scott-Fletcher, ĉefo de Wesley kolegio, malfermis la kongreson. Li diris, ke la progreso de Esperanto dum nur unu generacio estis mirinda kaj ke nun ni estas ĉe la tagiĝo de glora, nova epoko, kiam Esperanto unuigos la popolojn de tuta la mondo.

La Kongreso decidis peti la Ĉef-Poŝtestron, ke li permesu la sendadon de telegramoj kaj kabloj en Esperanto je la sama tarifo kiel naturaj lingvoj anstataŭ, kiel nun, je la alta, koda prezo. Alia decido estis ke informo pri la nuna loko de Esperanto en komerco estu sendata al ĉiuj asocioj de komercvojaĝistoj en Aŭstralio.

La Kongreso rekomendis ĉiujn grupojn elekti po unu membro por starigi en ĉiu ŝtato komitaton por la vigla propagando de Esperanto en Aŭstralio.

Dum la semajno oni faris ekzamenon de kandidatoj por diplomo, parolis pri Esperanto antaŭ universitatanoj kaj kiel deputitaro petis la Ministron por Publika Instrudado permesi la enkondukon de Esperanto en la ŝtatajn Lernejojn. Ili ne gajnis la permeson, sed sekcio de la instrulstoj nun daŭre klopodos.

La socialaj flankoj de la Kongreso permesis la altiron de granda publika atento, kiel komprenigos la fakto, ke la novaĵeroj, kiujn la tagjurnaloj presigis pri la Kongreso ampleksis 14 kolumnojn, kiuj egalas du paĝojn.

Elstaranta, gratulinda afero estas, ke la Urbestro de Sidnejo konsideris la Kongreson sufiĉe grava publika okazo por doni al la delegitoj civitan bonvenon en la Urbdomo.

Entute la Kongreso estis granda sukceso kaj rezulte la intereso pri Esperanto pli vigliĝis en Sidnejo kaj tra la tuta komunumo de Aŭstralio.

VOJAĜANTOJ AL LA NURNBERGA KONGRESO.

—Vi Esperantistoj estas la plej bonaj propagandistoj kiujn mi konas—diris iu sinjorino. La okazo estis la foriro de gesinjoroj Drummond per la vaporŝipo "Largs Bay" ĉe Port Melbourne. Ĉiuj babiladis Esperante kaj la Esperantista standardo fliris en la dolĉa venteto. Gesinjoroj Drummond estas bone konataj inter internaciaj societoj en Melbourne. Sinjoro Drummond estas unu el la pioniroj de la Esperanta movado en Aŭstralio kaj estis sekretario de la Dua Aŭstralia Esperanta Kongreso. Sinjorino Drummond tiam estis bona helpantino. Ŝi ludis en la teatraĵo "The Norman conquest" en la publika propaganda kunveno, kaj estis la heroino en "Kara Panjo," tradukita de "Gego." "Kara Panjo" estis ludata por la Esperantistaro.

Longaj krioj de "Gis la Revido," sekvis la "Largs Bay" kiam ĝi movis for de la ŝipstacio. "Se la mevoj estus papagoj ili lernus tiun krion," diris la sama sinjorino.

Fraŭlino Emille Ely, kiu reprezentos la Australazian Esperanto-Asociacion. Fraŭlino Elsie Ryall, kaj s-ro McVeigh, kiuj ankaŭ partoprenos la kongreson vojaĝis sur pli frua ŝipo.

KRONIKO.

Oakleigh, V.—La unua jara kunveno de la Oakleigh "Iru Antauen" grupo okazis dum la vespero de 21 Marto ĉe la domo de la Prezidanto Sinjorino Bigelow.

Preskau la tuta grupo ĉeestis, kaj multe da agrablaj kaj komplimentaj

esprimoj estis diritaj per diversaj parolantoj rilate al la sukceso, kaj progresado de la grupo en la daŭro de la pasinta jaro. La sekvantaj lernantoj, de tiu lerta instruistino Sinjorino Bigelow, gajnis diplomojn, nome Fraulinoj L. Irwin, V. Irwin, N. Byatt, sinjoro Byatt, kaj fratolino Abbott, ankaŭ sidis por ekzameno ĉe la Sidneja Kongreso, kaj havas grandajn esperojn pri la rezulto. Estas notinda ke ses anoj de ĉi tiu grupo ĉeestis la Sidnejan Kongreson.

LA FANTOM-VIZITATA PALACO.

De Edgar Allan Poe.

(En ĉi tiu poemo, aperanta en lia novelo "The Fall of the House of Usher," la aŭtoro per originala metaforo priskribas la aspekton de homo unue mensosana kaj poste freneziginta. "Porphryogene"—en purpuro naskita, t. e. reĝa.)

1. En plej verda nia valo,
inter bona anĝelar',
palaco bela, nobla, iam—
palaco radiant—staris.
En la Reĝoland' de l'Penso,
jen ĝi staris!
Kaj seraf' neniam flugis
super dom' egale bela.

2. Flagoj flavaj, gloraj, oraj,
sur tegmento fluis, flirtis:
(ĉio ĉi okazis longe—
longe antaŭ nun)
kaj ĉiu milda vent', ludante
en tiu dolĉa tag',
sur rempar' plumita, pala,
kun parfumo flugis for.

3. Kaj vagantoj en la valo
tra fenestroj lumaj vidis
spiritojn movi sin muzike
laŭ luta melodi'
ronde ĉirkaŭ trono, kie
(Porphryogene!)
en glor' al lia stat' konvena
reganto de la regno sidis.

4. Per perlo kaj rubeno brilis
palaca pordo bela,
tra kiu fluis, fluis, fluis,
briletante ĉiam,
arme' da eĥoj, kiu dolĉe
nur devis kanti
per voĉoj senegale belaj
pri saĝo kaj prudent' de Preĝo.

5. Sed ombroj de malĝoj' kruele
atakis lian altan staton
(ha, ploru ni, la vivon plu
ne konos li, malfeliĉul'!);
kaj ĉirkaŭ lia hejm' la gloro
floranta, brila,
legendo nur malklara estas
pri malnova temp' en tombo.

6. Irantoj en la valo nun
tra fenestroj ruĝaj vidas
ombregojn movi sin groteske
laŭ malakorda melodi';
dum torente, mortsimile,
tra l'pala pordo,
inkuba band' elkuras ĉiam,
kun rido . . . sed ne plu rideto.

—Tradukis A. Deisudo.

LA PESADO DE ELEFANTO.

Iam orienta reĝo estis savita de la granda danĝero. Por montri sian dankecon por la liberigo li promesis doni al la malriĉuloj la pezon de sia preferata elefanto en argento. Sed, kiel pesi elefanton? jen estis malfacilaĵo. La saĝaj kaj kleraj viroj de la kortego mankaresis siajn barbojn, kaj preparolis la aferon sed neniu sciis, kiel pesi elefanton. Fine malriĉa maristo ekpensis sendanĝeran kaj simplan rimedon por pesi la elefanton, kaj miloj da arĝenteroj estis elkalkulitaj kaj disdonitaj al amaso da malriĉuloj pro la lerta penso de la maristo. La metodo, kiun la maristo uzis estis la jena—Unue li alportis grandan boaton tre proksimen al la marbordo kaj metis tabulegojn de ĝi ĝis la bordo, por ke la elefanto povu eniri la boaton, tiam li faris strekon sur la flankoj de la boato ĉe la linio ĝis kie la boato malleviĝis kiam la elefanto estis en ĝi, kaj poste li elkondukis la elefanton, kaj ordonis ke oni plenigu la boaton per argento ĝis kiam la boato denove malleviĝos ĝis la sama streko.

—Tradukis E. B. Bigelow.

En Menado sur insulo Celebes pastro Kyftenbelt fondis Esp. Virinan Klubon de ĉinoj, eŭropanoj kaj indigenoj kaj donas tri kurso'n. Entute tie nun estas 80 ge Esperantistoj.

EKSCITA BARAKTO.

Dum la printempo de 1918, mi esploris en la marŝoj de sudokcidenta Florido la grandajn Egretarejojn. La Egretoj, kiel ĉiu scias, estas tre ŝataj de la virinoj por siaj belaj plumoj. De multaj da jaroj viroj riskas la vivon por la ŝatataj plumoj.

Tre bedaŭrindan staton de la aferoj ni trovis, Vilĉjo Henriko mia gvidanto, kaj mi. Ni veturis por kelkaj semajnoj en mia ŝipo "Nepenthe" traŭrante vastajn marĉojn, ĝis iam granda. Egretarejo, sed senutile. La plumĉasistoj estis tie antaŭ ol ni kaj lasis siajn postsignojn. Kie antaŭe estis granda babilantaro de belegaj blankaj Egretoj jam restis nenion krom kelkaj sangoluitaj plumoj.

Ni preskaŭ perdis la kuraĝon dum kelke da tagoj; ni ne vidis ĉiun ajn, krom unu du vagantajn Semenolajn Indianojn kiuj antaŭen puŝis siajn strangajn kanotojn, tra la segilherbo kaj akvo de la senhoma insula regiono, kaj la Egretoj, kium ni vizitis (antaŭe tiel famaj por la plumkomerco) estis malplenaj. Fine ni trovis kelkajn birdojn, ĉe soleca lago post Kabo "Sable" almenaŭ 400 longaj blankaj, kaj neĝaj Egretoj. Sed ĝi estis nur ne-granda Egretarejo kaj la birdoj estis timemaj, evidentinte oni jam antaŭ al-paŝis ilin tiunsezono.

Post pripenso Henriko memoris Egretarejon kiun li vidis, en la distanco de ĉirkaŭ naŭdek mejloj, ĉe la marĉoj de la Madejra Altaĵeto, tra kiuj li ĉasadis, jam antaŭ ol kvin jaroj. La esploro estis farinda ĉar se la Egretarejoj ankoraŭ estis tie, oni povas senriske konkludi, ke la birdoj estas neĝenataj, ĉar la loko oni nur malfacile atingas. Ni levis la ankron, kaj ekveturis al Madejra kiu kuŝas en pli ol unu taga distanco, se oni konsideras ke la lagvojo'n, kiun ni devis tra veturi ĉirkaŭ vagas, kaj la malrapideco je kiu ni devis iri. Fine ni atingis la celon, kaj ĝi estis sovaĝa kaj dezerta loko. Mejlo post mejlo da Madejraj arboj sin etendis sur ĉiuj flankoj, kaj ŝajnis kvazaŭ tiuj dezer-taj lokoj ne estis ĝenitaj de homoj dum multe da aĝoj.

La sekvantan matenon ni pretigis nin por la esploro de la Egretarejo, portante kune kun ni lankovrilojn, ĉasilojn, kaj manĝaĵojn sufiĉajn por unu semajno, ni albordigis el la ŝalupo kaj kaŝinte ĝin inter la mangloj, ni

ekiris tra la marĉoj al nia serĉado. La marŝo estis malfacila kaj teda; ĉe ĉiu paŝo ni eniĝis en la ŝlimon kaj koton, kiuj estas karakterizaj de tiu tuta regiono. La unua nokto ni starigis nian tendon, ĉe mirta altaĵo kaj ne vidis ec unu Egretan.

Lacaj kaj senkuraĝigitaj ni envolvis nin en la lankovrilojn, sub la moskitretoj, kaj estis lulataj en dormon de la sennombraj insektoj.

Ni leviĝis antaŭ ol tagiĝo kaj denove ekiris, Henriko diris ke li konkludis, ke ni estas proksime al la Egretarejo, kaj tuj kiam estos sufiĉe da lumo, ni devos paŝi por observi, ĉu ni povas vidi flugantajn birdojn. Tagiĝo venis rapide, mi grimpis arbon kaj teleskope ĉirkaŭ rigardis. Henriko pafis du fojojn, kaj samtempe mi rimarkis malproksime norde tri birdojn flugantajn malrapide el la vido-Egretoj! Ĉiu sentis sin kuraĝigita de tiu eltrovo kiu signifis ke la celo de nia vojaĝo jam estis videbla. Vilĉjo diris ke li sentis sin iom malsana kaj reposos iom, kaj rekuniĝos kun ni ĉe mirtabaro, kiun ni povas vidi ĉirkaŭ du mejloj norde. He! fatala mirtaltaĵeto, se ni nur scis tion kio atendis nin tien.

Henriko kaj mi ekmarŝis kaj dum longa tempo silente kaj malfacile piediris, ni preskaŭ atingis la mirtan insulon kiam mi vidis, negrandan marĉtruon ĉirkaŭ unu akro je amplekso. Ni aliris al ĝi scivole kaj ekvidis kuŝanta sur la supron de la ŝlimo grandegan aligatoron.

Jen estas la ŝanco, fotografi grandan aligatoron tute proksime. Ĉe la riveroj kaj lagoj de la okcidenta Florida Bordo, la ekvidoj, kiujn oni havis de aligatoj, estas malmultaj kaj maldaŭraj. Se ni nur povas teni tiun ĉi aligatoron, sur la supro (kaj ĉar la marĉtruo estas nur kelkaj futoj profunda da ŝanco por fari tion, estis bona) mi povos kapti kelkajn altvalorajn bildojn. Henriko kaj mi fine decidis, ke ni kune eniru la marĉtruon ni kun la kamero kaj li kun bastono por inciti la aligatoron ke ĝi moviĝu.

Nu tio estas tro riskema kaj malsaga afero, sed tiel ekcitantaj ni estis pri la ebleco gajni fotografiojn ke nek mi nek li paŝis por konsideri, kio estos la eblaj sekvoj. La marĉtruo estas pli profunda ol ni unue kredis, kaj ni tuj eniĝis pli profunda ol ĝis la talioj en la plej malbonodoran ŝlimon kiun oni povas imagi.

La aligatorio ŝajne dormis kaj kuŝis kiel akvosaturita ŝtepo, kiam ni alproksimiĝis Henriko ekpuŝis lin per la bastono kaj li malrapide malfermis la okulojn, verdajn minacajn okulojn, kaj minace rigardis nin, samtempe li ellasis teruran sibilantan bruon. Tiu estis bona ŝanco, kaj mi ekklakis la obturatoron de la kamero, tiam li tuj subŝlimiĝis. Zorgu! kriegis Henriko, se li ektuŝas vin ne movu vin pro la vivo. La aligatorio sin direktis al Henriko kaj mi, bonŝance li preterpasis inter ni, kaj mi sentis la kalan manon ŝovata kontraŭ mian kruron dum la granda besto forkuris. La malvarma ŝvito staris sur mia fronto, je la penso de nia mirakla ŝavo, kaj mi ekiris al la bordo. Tamen post plua konsidero mi decidis peni denove fotografi la monstron ĉar tiu ĉi ŝanco eble neniam revenos, kaj mi devas havi la bildon. Mi ŝanĝis la filmon en la kamero kaj glitis denove en la naŭzan truon. Dume Henriko baraktis antaŭen per longa bastono, jen nia grava eraro, ĉar nek li nek mi portis armilon, lasinte niajn pafilojn sur la bordo.

La aligatorio jam estis nenie videbla kaj ni devis sonde serĉi per la bastono ĝis ni ektrovos lin. Subite Henriko kriis, "Jen li estas!" Li ŝovis la bastonon sub la aligatoron kaj komencis zorge levi ĝin ĝis la surfaco, malnova artifikado de la aligatoraj Ĉasistoj. "Mi ne scias al kiun direkton li rigardas, li ridis nerve, tio povas esti ĝia kapo aŭ ĝia vosto."

Malrapide venis ĝis la surfacon granda striita vosto. Henriko penis ekkapti ĝin, samtempe ekklakis la obturatoron de mia kamero, kaj kun forta deturno la monstro denove malaperis.

Mi eksentis ke mi estis kontentigita, kiam subite la bestego levis sin al la surface ne pli ol kvin futoj de kie Henriko kaj mi staris, ĝis niaj akseloj en la sulfura ŝlimo. Rapidu! mi kriis al Henriko, "donu al mi tiun bastonon," kaj prenu la pafilon. Mi tenis la dikan bastonon sub mia brako, kaj posten iris ne turninte min, malrapide for de la antaŭ venantan bestegon dum mi kaptis bildojn je ĉiu okazo.

Henriko estis baraktanta al la bordo, kaj mi fervore preĝis ke li estu sufiĉe frua. Mi jam vidis ke la aligatorio decidis ataki min, kaj mi devis forigi mian kameron; kredeble tio ruinigos

ĝin, sed tenante unu okulon, je la granda diablo, mi forjetis la kameron alten en la aeron al la bordo, kie mi aŭdis ĝin frapi kun obtuza frapo.

La aligatorio nun estis venanta antaŭen pli rapide, kaj mi estis devigita rapidi, por konservi la distanco inter ni. Subite mi faletis, kaj li jam estis sur mi, mi frapis kun mia tuta forto kontraŭ la grandega formo, kaj li flanken iris por unu sekondo, sed returnis kaj peze saltis al mi. Henriko jam prenis la pafilo kaj estis kuranta kun ĝi al la rando de la bordo. Por ĉielo pafu! mi timkriis dum mi gardis min kontraŭ la alkuro de la rampaĵo. "Mi ne povas, kapitano; li ekkriis, mi timas pafi vin." Ĉe tio mi sentis mian dekstran kruron tenata en ia terura premilo, kaj antaŭ ol mi povas elkrii, mi estis trenita subtiun teruran ŝlimon, suben, suben, per paro de abomenaj manoj, ŝirantaj miajn krurojn. Mi baraktis kaj piedfrapadis en angoro. Tiu mortlacerto estas mortiganta min, mi ekpensis pri la tranĉilo en ĝia ingo, kaj enpuŝis ĝin, per mia tuta forto en tion, kion mi konsideris esti la okulo de la bestego. La tenado de mia genuo subite lasiĝis, kaj mi baraktis al la surfaco; blindigita kaj preskaŭ sufokita. Henriko estis freneze faletanta tra la ŝlimo, je la distanco da dudek futoj—jetu al mi la pafilon mi plorgemis. Ho mia kruro, mia kruro. Li jetis ĝin. Ĝi falis ne pli ol kvar futoj de mi, sed antaŭ ol ĝi povis subŝlimiĝi, mi kaptis ĝin en miaj sennervaj manoj kaj ŝancelige rondturnis por vidi la aligatoron ĵus venanta al la surfaco, kaj la sangon eliranta el lia maldekstra okulo. Kapturme mi dufoje celis kaj tiam la pafilo falis el mia sennerva teno kaj mi malleviĝis en la teruran ŝlimon.

Mi rimarkis vulturon alte en la arkajo de la ŝtalblua ĉielo, kiam mi malrapide malfermis la okulojn. Jen prenu iom da tio ĉi, diris Vilĉjo, kaj li donis al mi poŝbotelon el kiu mi glutis avide. Henriko faris arterpremilon ĉirkaŭ mia kruro kaj la vundo ĉesis sangi, sed la doloro estis terura. Kiel mi atingis la ŝipon mi neniam sciis, ni enveturis dum unu kaj duono tagoj, kaj por eliri ni bezonis tri tagoj. Mi nur povis veturi mallongajn vojpecojn subtenate de Vilĉjo, kiun ĉiuj du aŭ tri horoj, bandaĝis denove mian vundon, per strioj, ŝirita de lia ĉemizo, Henriko detranĉis la kapon, al la besto

kiun ni pruvis grandaĝa viraligatoro, ĵus du colojn malpli ol dektri futojn longa, kaj ni ankaŭ portis tion kun ni kiel memorajon, kiun nun pendas muntita ĉe mia studejo. Kiam ni fine trafis la ŝipon, oni kune tenis la vundradojn, per algluigema plastro. kaj post tri semajnoj ĝi cikatriĝis. Mi neniam forgesos tiun marĉetruon eĉ se mi vivos al tiel granda aĝo kiel Metusala, kaj portos ĉe mi ĝis la tombo la memoron kaj la cikatrojn el tiu terura barakto.

ANTIKA BULGARA ARTO.

Antaŭ nelonge en vilaĝo Mogilovo, Sudbulgarujo, estas farita rimarkinda arĥeologia eltrovaĵo. Unu apud alia estas trovitaj la metalaj partoj de du militĉaroj. Ni devas atentigi pri la bronzaĵaj ornamaĵoj de la ĉaroj. Busto de Heraklo kun ŝildo en la dekstra mano, levita al la ŝultro, en la maldekstra tenanta batalpilkon kaj surkape havante leonfelen. Statueto de mortigita batalanto, sur piedestalo; la ĉevalo kaŭranta sur siaj postaj piedoj, la kapo elstaranta time kun rektigitaj oreloj. Sur la ĉevalo sidas militanto, klininta sian korpon malantaŭen, en sen viva pozo. Lia kapo estas klinita flanken, la dekstra mano malsuprenlasita, kaj en ĝi troviĝas dutranĉa hakilo. Longaj haroj falas sur liajn ŝultrojn. La dekstra ŝultro estas nuda. Lia frigia ĉapo kaj la tuniko estas belega laboraĵo. La trovaĵo estas valora akiraĵo por la bulgara scienco.

GAZETOJ RICEVITAJ.

Amerika Esperantista, jan.-feb.;
 Brazila Esperantista, okt.-dec.;
 Esperanto Triumfonta, n-roj. 119 ĝis 130; Espero Teozofia, nov.-dec., jan.-feb.; France Esperanto, feb., mar.;
 Internacia Medicina Revuo, Budapest, VI., Terez-korut 5, monate, 88 4p;

Kristana Espero, jul.-aŭg., sep.-dec., jan.-feb.; Katolika Mondo, feb., mar.; Literatura Mondo, jan., feb.; L'Esperanto, jan., feb.; La Unuigita Tuthomaro, jan.-feb.; La Espero, jan.; Literaturo, okt.-dec.; La Nova Epoko, dec.; La Verda Ombro, jan.-feb.; La Revuo Orienta, jan., mar.; La Semisto, okt.-dec.; La Interligilo, jan.-feb., mar.; La Progreso, jan.-feb., mar.; Le Monde Esperantiste, nov.-dec., jan.-feb.; Nova Europo, jan. Pola Esperantisto, jan.; Skandinava Esperantisto, jan., feb.; Sennacieca Revuo, jan., feb.; Tra la Literatura, Dresden, A 3 27, Bambergerstr. 45, eliras dumonate, jan., mar.; Verda Utupio, dec., jan.-mar.; Esperanta Finnlando, jan.-feb.; Itala Esperanto Revuo, mar.; La Espero, feb.

NIAJ SUBTENANTOJ.

Ĝis la 11 majo ni ricevis la jenajn sumojn, kun danko:—

C. F. Neumann, 9/-; P. Leahy, 5/6; Orlo Smith, 4/6; H. Weiss, 9/-; Geo. Gordon, 5/-; Dro. F. J. Williams, 4/6; D. B. Thomson, 4/6; H. Ballyntyne, 4/6; F. Effer, 4/6; McNaught and Johansen, 4/6; M. C. Trundle, 4/6; N. C. Moore, 5/-; Neyland, 4/6; J. Orme, 4/6; Trewin, 4/6; Chappell, 10/-; Fraser, 2/-; A. E. Beatty, 7/6; J. W. Greene, 5/-; J. Sharples, £1/7/-; J. Popham, 5/6; O. Behneckerr, 4/6; G. D. Kvarnstrom, 5/-; P. T. B. Hudson, £3; H. Byatt, £3; J. Skurrie, 4/6; F. T. Bury, 4/6.

Sro. Joe Popham, Flinders Lane, Townsville, Queensland, Aus. Deziras interŝanĝi P.M. tutmonde. Ĉiam tuj respondos.

Sro. J. Sharples, Flinders Street West, Townsville, Queensland, Aus. Deziras interŝanĝi P.M. tutmonde. Ĉiam tuj respondos.

Cole's Book Arcade, Melbourne.

TWO MILLION BOOKS AND PIECES OF MUSIC.

— SEND FOR —

"THE RAINBOW," Cole's Monthly About Books. FREE TO YOU.

Printed for the Proprietors, The Australasian Esperanto Association, Hardware Club Chambers, Little Collins Street, Melbourne,
 by The Imperial Press, 395 Elizabeth Street, Melbourne.